

Tevbe ve Zikir

Allahümme ente rabbî lâ ilâhe illâ ente halak-tenî ve ene abdûke ve ene alâ ahdi-ke ve va'dike mesteta'tü eûzü bike min şerri mâ sana'tü ebûu leke bini'metike aleyyeve ebûu bi-zenbî fa'ğfirlî fe-innehû lâ yağfiru'z-zünûbe illâ ente.

Allahümme inneke afuvvün kerîmun tuhibbu'l afve fa'fu annî, vağfirlena, verhamnâ, ve vef-fignâ, limâ tuhibbu ve terdâ.

Allahu Teâlâ hazretleri tevbemizi kabul etsin.

a. Tevbe Edelim

Aşk ile sıdk ile tevbe edenin bütün günahları-
nın sileneceği hadîs-i şerîflerde müjdelenmiş.
Bizim defter-i âmâlimizdeki seyyiâtımızı,
mâzîdeki seyyiatımızı, hepsini silsin. Defter-i
âmâlimizi pâk eylesin. Bundan sonra süreceği-
miz ömürde rızasına uygun yaşamayı, âmâl-i
sâliha işlemeyi, sevdiği kul olmayı nasip eyle-
sin.

Tevbe eden bir kulun günahları silinir, diyor
Peygamber Efendimiz. Fakat kul hakları kalk-

maz. Çünkü o kul, hakkını yarın Allah'tan diler: "Yâ Rabbi! Falancanın üzerinde benim hakkım vardı. Şimdi sıkıştım. Alacağım vardı. Versin onu bana. O bana lazım." der.

O bakımdan derviş olan bir insan tevbe edecek. Aşk ile sıdk ile bu yola adımını atacak. Besmeleyle! Fakat üzerinde kul hakları var mı yok mu düşünecek. Onları da sahiplerine verecek, mânevî hakkı olanlarla helalleşecek, kendisini affettirecek. Hakkını helal ettirecek şekilde gönlünü alacak, hediyeler verecek. Âhirette kendisinden davacı olacak insan bırakmamaya da çalışacak. Bu da bir vazifeniz olsun, bunu da yapın!

Şu dünya mülkünde kimse sizden yakanıza yapışıp davacı olacak bir durum içinde olmasın. Herkese hakkını verin. Kimsenin hakkını üzerinizde bırakmayın. Kimsenin hakkına, zerresine de tenezzül etmeyin. Çünkü Allahu Teâlâ hazretleri âlemlerin rızkını veriyor. Rezzâk-ı âlemdir. Rızkımızı tayin etmiştir. Helaller bize yeter. Haramlara tenezzül etmeye lüzum yoktur. Hakkımız olmayan şeye el uzatmaya lüzum yoktur. Kul haklarını verin. Bu kul hakları bazen miras yoluyla oluyor.

Öyle kimseler var ki şeriatin taksimine razı olmuyorlar. Ben onu anlamam, diyor. Allah'ın taksimine, mirastaki taksimine razı olmuyor. İtiraz ediyor. Başkasının hakkını üzerine alıyor. Hem de en yakın kardeşlerinin akrabasının hakkını üzerine alıyor. Böyle olabilir, başka şekillerde olabilir; o hakları ödeyin! Bir de üzerinizde namaz, oruç, ibadet borcu varsa onlar da silinmez. Bu Allahu Teâlâ hazretleri bu namazları bize farz kılmış. Vaktinde kılmayan bir kimsenin borcu boynunda kalıyor. Onu ödemesi lazım. Ramazan'da oruçları farz kılmış. Orucu tutmayan kimselerin onu ödemesi boynunun borcu oluyor farz oluyor. kılmayınca vakti geçince bitmiyor iş. Daima ödemek boynunda borç kalıyor. Âhirete bu borçla giderse başına çok cezaların geleceğini hadîs-i şerîfler bildiriyor.

b. Namazı Bilip Kılmamak

Bir hadîs-i şerîf şöyle:

Cebrail *aleyhisselam* ile mâneviyat âleminde bir müşahedesinde giderken Peygamber Efendimiz, bir şahsın kocaman bir taşı alıp karşılarındaki adamın kafasına var gücüyle vurduğunu ve bu taş darbesiyle o kafasına vurulan

adamın kafasının parça parça dağılıp yere düştüğünü ama Allah'ın kudretiyle yine kafanın bir araya geldiğini, o adamın yine taşı vurduğunu, kafanın yine dağıldığını, yine bir araya geldiğini, yine vurduğunu... yani bu böyle bir azap şekli, öyle azap gördüğünü görüyor Peygamber Efendimiz.

Daha başka müşahedeleri var. Hadîs-i şerîf Riyâzü's-Salihîn'de, diyor ki;

“Yâ Cebrâil, bu hâl nedir? Bu adam niye böyle azap oluyor, hikmeti nedir?”

“Yâ Resûlallah! Bu adam namazın farz olduğunu biliyordu. Ama kılmıyordu. Sen misin bu kafayla namazın hem farz olduğunu öğrendin hem de kılmayan diye onun için böyle azap görüyor.” diye bildiriliyor. Bu işte namazı bilip de kılmayanların ne kadar şiddetli azaba uğrayacağını bir hadîs-i şerîfteki ifadesi olmuş oluyor. Onun için üzerinizde ibadet borcu bırakmayın.

“Peki, acaba o zaman başka namazları hiç kılmayalım, sünnetleri de kılmayalım hep borç mu ödeyelim?”

Onu da alimlerimiz, ârif alimlerimiz uygun bulmamış. Çünkü sevabı bildirilen ibadetleri

yapmayıp da eski borcunu ödemek sevaplı ibadetlerin sevabını kaçırmak demektir. Zaten farz namazları kılmadı, bir kabahat işledi. Kabahatini kapatmak için sevaplı işlerin yerinde zamanında onu yapıyor. Bu sefer başka fırsatları kaçırıyor. bir şeyi telafi edeyim derken telafi edilmeyen başka şeyleri kaçırıyor elinden. Bunların kazası da yok.

Nafile ibadetlerin kazası yok. Farzların var ama nafilelerin kazası yok. Eh bir işrak namazını kaçırrsa kaçır, o bir hac ve umre sevabı alacaktı. Artık o günkü bir daha gelmez ele. Gitti. Bir duhâ namazını kaçırrsa gitti. Ne kadar ağlasa çaresi yok.

O bakımdan hadîs-i şerîflerde tavsiye edilen nafile ibadetleri yapmaya devam etmeli. Farz borçlarını ayrıca ödemeli.

Sonra her gün zikir vazifenizi yapın. Dervişlikte zikir vazifeleri vardır. O tesbihleri o zikirleri yapacak derviş.

Bunlar nereden çıkmıştır? Niye başka insanlar, başka müslümanların hepsi yapmıyor?

Namazın farz olduğu belli olduğu halde namazı bile kılmayanlar var. Orucu bile tutmayanlar

var. Allah'ın her emrini muntazaman yapacağım diye kolunu sıvamış, ahdetmiş, söz vermiş kaç tane has müslüman var? An'anevî olarak çevresine bakarak yaşıyor millet. İslâm'a göre neler yapmam lazım gelir, diye arayıp sorup düşünüp de her işini öyle yapmaya çalışan kaç tane insan var? Onun için yapmıyorlar. Hâlbuki bu vazifeler hadîs-i şerîflerde Efendimiz tarafından tavsiye edilmiş. İşin püf noktası budur.

c. Allah'ı Zikretmek

Tasavvuf ayrı bir din değil! Tasavvuf birçok ahmağın bilmediği dinin ince detay bilgileri. Bu zikir vazifeleri hakkında Peygamber Efendimiz'in çeşitli hadîs-i şerîfleri var. Zikirle ilgili beş yüz kadar hadîs-i şerîfi ihtiva eden bir kitap fotokopisi elimde de mevcut. Âyet-i kerîmelerde de seksen küsur zikirle ilgili âyet-i kerîme var. Hem âyetlerde var hem hadîs-i şerîflerde var. Bu zikrin sevabı da çok. Bunun üzerine ne kadar konuşsak vakit tamam olur da konu tamam olmaz, yani çok şeyler söylenebilir.

Bir kere, zikredeni Allah da zikrediyor:

﴿فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ﴾

*Fe'zkürûnî ezkürküm.*¹

“Siz beni zikredin, ben de sizi zikrederim o zaman.”

Emrin cevabı;

Fe'zkürûnî ezkürküm.

“Siz beni zikrederseniz ben de sizi zikrederim.”

Bu bir büyük şereftir. Sen *Allah Allah...* diyor-sun. Âlemlerin Rabbi de “Kulum, kulum...” diyor. Bu çok büyük bir şereftir.

Sonra çok kolay bir ibadettir. Felçli de yapabilir hasta da yapabilir ağırlı da yapabilir ihtiyar da yapabilir nine de yapabilir dede de yapabilir genç de yapabilir işçi de yapabilir... Bilek gücü istemez, zahmet istemez, ter istemez.

Mü'minin şartlarına sahipse ömründe bir defa hac etmesi farz olmuş. Uzak yol olduğundan ömürde bir defa hacca gitmek farz.

Zekât vazifesi senede bir defa. Kârını hesapla-sın, bir miktarını cimrilikten kurtulmak için versin.

¹ 2/Bakara, 152

Zekât, cimrilikten kurtulma sınırırır. O böbürlenecek bir şey değıl ki! Sen Hz. Ebû Bekir es-Sıddîk gibi varırını yoğınu Allah yoluna verebiliyor musun? Cömertlik odur. Hz. Ömer gibi varlığıının yarırısını verebiliyor musun? Tarlalarından bir tanesini verebiliyor musun? Apartman dairelerinden bir tanesini verebiliyor musun? Yoksa kırkta bir, cimriliğıin sınırırır. Cimrilikten kurtulma sınırırır. Senede bir veriyorsun, bitiyor. Ama tabii sadaka verirsene olur. Arada cebinden çıkartırsın, acıdığıın bir fakire, yoksula yeri gelmiş yardım edersin, ayrı.

Cuma namazı haftada bir, farz! Toplanacak müslümanlar, hocaefendinin hutbesini nasihatini dinleyecek namaz kılacaklar, bir araya gelecekler. Cemiyeti ilgilendiren toplumsal, bir güzel ibadet. Haftada birdir.

Namazlar günde beş defa! Günüün beş önemli dönüm noktasındadır. Sabahleyin, öğlenleyin, ikindileyin, akşamleyin, yatarken! Hepsii mühim! Kritik noktalarda Rabbini hatırlama. Namaz, zikirdir aynı zamanda, bazı âyet-ikerîmelerde zikir diye adlandırılmış. Çünkü hakikaten günüün beş kritik zamanında kula

Rabbini hatırlatıyor. O bakımdan zikrin âlâsıdır. Yüksek, ekber bir zikirdir, efdal bir zikir-dir namaz.

Zamanı dilim dilim böldük. Ömür, yıl, Ramazan!.. Yılda bir ay! Cuma; haftada bir! Namaz; günde beş defa!

Sonra?

İşte bunun arasındaki detay zikirdir. Namazla namaz arasındaki o boşlukların arasındaki boşluklar zikirle dolar ve zikirle kazanılır. İnsanın bütün ömrü ibadet olur. İnsan serâpâ nur olur. Allah'ın huzuruna muazzam sevaplarla varır. Boşluk kalmaz hayatında.

Cennete giden insanlar pişmanlık duymayacaklarmış, mahzun olmak yok!

﴿وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾

Ve lâ havfun aleyhim ve lâ hüm yahzenûne. ²
Mahzun olmak yok da cennet ehlinin yalnız bir teessüfleri olacakmış:

Dünyadaki zikirlerinden ibadetlerinden gördükleri mükâfatlar üzerine zikirsiz geçen zamanlarına esef edeceklermiş. Dünyada zikirsiz

² 2/Bakara, 262

geçen zamanlarına esef edeceklermiş. Onun için tasavvufta nihaî gaye zikr-i müdâm hâlidir.

Müdâm demek “daimi” demek. İnsanın daimi zikir hâline, devamlı çalışır, zikir makinesi hâline gelmesidir.

O nasıl olur?

O da Allah dilerse olur. [Mehmed Zahid Kotku] Hocamız’la seyahatimiz olurdu. Bu seyahatlerin meşakkatleri içinde arada, bir salonda yatmamız icap etti. Hocamız’ın yanında yatmamız uygun olmaz ama seyahatin hâlinden dolayı. Hocamız yattı, yorgun; bir seyahat yapmışız. Uyudu. Nefeslerinin çıkışından, alınışından verilişinden ve horultusundan derin bir uykuya daldığı belli. Fakat muntazaman *Allah Allah Allah...* diye vücudundan ses geliyor. Muntazaman! Hem uyuyor hem zikir ediyor.

Yani uyumuyor, zikr-i müdâm hâlinde; her âzâsı, her zerresi zikrediyor.

Ankara’da vaizin birisi bir kalabalık toplantıda, geldi. [Mehmed Zahid Kotku] Hocamız’a bir sual soruyor. Hoşuma giden bir olay:

Vaiz. Bağdat'ta okumuş, hafız. Arapça'sı var, bilgisi var. Ama karşısındaki şahsa [Mehmed Zahid Kotku] Hocamız'a;

“Hocam insan Medine-i Münevvere mescidinde namaz kılsa orada 1000 misli sevabı. Beytullah'ta Kâbe-i Müşerrefe'nin olduğu Mescid-i Haram'da kılsa 100 bin misli. bunun gibi başka sevaplı âdetler var mı?” diye böyle bir soru sordu.

Kat sayısı yüksek ibadet var mı?

Hocamız hemen daha sözünü noktalarken;

“Evet vardır.” dedi. Sanki bekleme hâli, düşünme hâli hiç yok. Cümlesinin bitmesini bitirmesini bekliyor gibi. “Evet vardır.”

“Nedir?” diye merakla sordu. Biz de meraktan çatlıyoruz. Hepimiz soruyu beğendik. Cevabı da bekliyoruz. Dedi ki;

“Evladım, insan zikrede ede zikir bütün âzâsına yerleşir. O zaman bir *Allah* dediği zaman cümle zerresiyle hücresiyle *Allah* der. Onlarında sayısı sayılamayacak kadar çok olduğundan 100 bin 200 bin vesaire değil zerresi miktarınca *Allah* demiş olur.”

Demek ki hayatın hiçbir anını boş geçirmemek esas. Cennette esef etmemek için bütün zamanını âgâh ve zikirle ibadetle geçirmek temenni edilen bir şey. Çünkü hadîs-i şerîfte bildiriliyor esef edileceği. Bunun yolu da yine tasavvuf ve zikirdir. Onun için zikir vazifelerinizi yapacaksınız.

Derviş zikrini hangi zamanda isterse yapabilir. Siz de istediğiniz zamanda yapın. Sabah veya öğlen veya ikindi veya akşam veya yatsı veya gece veya gündüz yapabilirsiniz.

Zikre oturduğunuz zaman abdestli olacaksınız. Devamlı abdestli gezeceksiniz. Kibleye yönelik diz çökerek oturun. Çünkü sahâbe-i kirâm hürmetkâr olarak öyle otururlarmış. Çünkü Allah'ın zikri şerefli bir ibadettir. Mümkün olduğu kadar saygılı bir tavırda olmak lazım.

Evvela 25 defa *Estağfirullah* deyin! Sonra 1 Fâtiha 3 İhlâs-ı Şerîf *Kul hüvallah* okuyup bunları tarikat büyüklerimizin ruhlarına hediye edin. Peygamber Efendimiz'den bize kadar turûk-ı aliyyemizden güzerân eylemiş olan sâdât ve meşâyihimize hediye eyleyin. O mü-

bareklerin mânevî yardımlarını, himmet ve te-
veccühlerini talep ve niyaz eyleyin. Ruhânî-
yetlerinden istimdâd eyleyin.

Dini iyi bilmeyen insanlar buralarda da çeşit
çeşit her kademedede itirazlar filan söylüyorlar.
Tabii hepsine de cevap vermek için çok vakit
yok ama Peygamber Efendimiz bir hadîs-i
şerîfnde buyuruyor ki;

“Sizden biriniz hâlî bir arazide, boş bir arazide
elinden hayvanı kaçsa, kovalasa tutamasa; bi-
risinin çevirivermesi lazım, yardım edivermesi
lazım. Güneşin altında kumun üzerinde, yapa-
madı, yetişemedi. Çaresiz. Böyle bir durum ile
karşılaşırsa desin ki;

«إِذَا أَضَلَّ أَحَدُكُمْ شَيْئًا، أَوْ أَرَادَ أَحَدُكُمْ غَوًثًا
وَهُوَ بِأَرْضٍ لَيْسَ بِهَا أَنْيْسٌ، فَلْيَقُلْ: يَا عِبَادَ اللَّهِ
أَغِيثُونِي، يَا عِبَادَ اللَّهِ أَعِينُونِي. فَإِنَّ لِلَّهِ عِبَادًا
لَا يَرَاهُمْ. طَب، عَنْ عُثْبَةَ بْنِ غَزْوَانَ.»

*İzâ edalle ehadüküm şey'en ev erâde ehadü-
küm ğavsên ve hüve bi-ardı bihâ enîsün fe'l-
yekul yâ ibâdellâhi eġîsûnî yâ ibâdellâhi
eînûnî fe innallâhe ibâden lâ yerâhüm.*

Yâ ricâlallah. “Ey Allah’ın erleri, Allah’ın eri olan insanlar, Allah erleri.” *Yâ ricâlallah.* “Ey ricâlullah!” *Eînûnî.* “Bana yardım edin!” *Yâ ricâlallah egîsûnî.* “Ey Allah’ın erleri, ey rical-i gayb! Benim imdadıma yetişin!” desin!

Ve inne lillahi ibaden lâ yerahum. “Çünkü Allah’ın böyle bazı kulları vardır.”

O onları görmez ama vardır. Peygamber Efendimiz buyuruyor.

Peygamber Efendimiz böyle bir şeyde bir mahsur olsaydı; “*Yâ ricâlallah eînûnî egîsûnî*, deyin!” der miydi?

Efendim insandan yardım istemek şirkmiş de bilmem ne... Sen şirkten anlamazsın. İmandan da anlamazsın. Onun için sus. Ne imanı anlarsın.

Sen dünyadayken “Şunu tutuver, müsaade et, şunu yapacağım, biraz yardım ediver...” demiyor musun? Bu şirk mi? O da büyüğün! Bir büyükten bir yardım istemiş oluyor. Ama insanların mantıkları Ters çalışmaya başladığı zaman normal çalışmıyor.

﴿وَمَنْ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِنْ نُورٍ﴾

*Ve men lem yec'alallâhu lehu nûran femâ lehu min nûrin.*³

Allah bir kimseye nur vermedi mi karanlıkta kalıyor, çare yok, aydınlanması mümkün olmuyor. Bu, inadından ve edepsizliğinden oluyor. Evet, onların ruhaniyetlerinden istimdâd edersiniz. Çünkü evliyâullahın Allah indinde makamları yüksektir. Hakları ve salâhiyetleri ve tasarrufâtı vardır. Buna tasarrufât denir. Evliyâullahın ruhaniyetlerinin tasarrufâtı yaşayan insanların yardımına benzemez. Onlardan daha üstün ve daha kuvvetlidir. Daha kuvvetlidir. Erbabı bilir veya tatmayan bilmez. o kadar söyleyelim. Ama bu böyledir. Kesinlikle söylüyorum.

Sonra gözünüzü kapatacaksınız. Bu bir Fâtiha üç İhlâs-ı Şerîf hediye etmek, onlara saygınızı sevginizi bağlılığınızı sembolize ediyor. Allah'ın sevgili kullarını sevmeden olmaz. Allah'ın sevmediği kulları severek de olmaz. Allah'ın sevdiği kulları seveceksin. Sevmediği

³ 24/Nûr, 40

kulları sevmeyeceksin. Dostuyla dost, düşmanı
yla düşman olacaksın. Dostuna düşman olur
da düşmanınla düşmanıyla omuz omuza gezer-
sen kol kola gezersen böyle Müslümanlık mı
olur? Turiste bir şey demiyor. Avrupalı'ya bir
şey demiyor. Filozofa bir şey demiyor... Geli-
yor mü'mine çatıyor. Evliyâya çatıyor. Ev-
liyânın kusurunu bulmaya çalışıyor.

Evliyâullahtan birisi bir müridine demiş ki;
“Bak dün akşam yatak odanda şöyle bir hata
yaptın. Bir daha yapma.”

Şimdi bunu kitap yazıyor. Kafası ters çalışan
birisi diyor ki;

“O adamın ötekisinin yatak odasında işi
neydi?” Kafanın ters çalışmasına bak. “O ada-
mın ötekisinin yatak odasına işi neydi?” diyor.
Allah hidayet versin.

Bir insanın kafası ters çalıştı mı zordur. Yamuk
oldu mu düzeltmesi zordur. Allah'ın salahiyet
verdiği sevgili bir kulu, gözünden perde kaldır-
mış, Allah'ın nuruyla görüyor. Müridinin bir ha-
tasına; “Şöyle yapsın böyle yapsın...” diyor.
“Onun o yatak odasında ne işi vardı!” diyor.
Kafaya bak, nasıl çalışıyor.

Gözünüzü kapatacaksınız.

Sonra büyüklere bu sevginizi saygınızı sembolize eden Fatihaları İhlâsları hediye ettikten sonra ölümü düşüneceksiniz. Tefekkür-i mevt derler. Tezekkür-i mevt derler. Râbıta-yı mevt derler.

d. Ölmeden Önce Ölmek

Edebiyat kitaplarında da “ölmeden evvel ölmek” derler. Kimse bilmez. Edebiyatçılar kıyısından köşesinden çekiştirirler ama içini bilmezler. Tasavvufa girmedikleri için bilmez. Yalan yanlış yorumlarla filan geçiştirirler. Gözünüzü kapatacaksınız. Nasıl öleceğinizi, ölümden sonra başınıza hangi hâllerin geleceğini, kabri, kabirde sorguyu sualı, kıyameti, mahşeri, mahşer yerindeki sıkıntıları, mahkeme-i kübrâyı, hesabı, mizanı, sıratı, cenneti, cehennemi düşüneceksiniz. Neler olacaksa gözünüzün önünden geçirip nefsinize diyeceksiniz ki; “Ey nefsim! Ölüm haktır. Muhakkak olacak. Çare yok. Kaçmak kurtulmak mümkün değil. Ölümden sonra işte bu bu bu bu olaylar cereyan edecek.”

Sonunda hesap var. Hesabın sonunda da ehl-i cennet, cennete zevk ü sefâ ile varacak. Ebedî

saadete erecek. Ehl-i cehennem, nâra atılacak. Gazab-ı ilâhîye uğrayacak. Ceza çekecek. Kahra uğrayacak. Mahvolacak. Feryat edecek figan edecek. Yalvaracak yakaracak ama fayda etmeyecek. Allah'ın kahrının tecelli diyarı olan cehennemde cayır cayır yanacak. Şair diyor ki;

Vâiz bizi dûzahla korkutma!

Bizi cehennemle korkutma.

Ama Allah'a da itirazın var mı? Allah Kur'ân-ı Kerîm'de korkutmuş. Allah'a itirazın mı var?

“Tehdit etme beni, bu iş tehditle olmaz?” diyor.

Allah tehdit etmiş, ben senin sözüne kulak verir miyim? Cenneti müjdelemiş, cehennemi bildirmiş. Tehdit etmiş.

Peygamber Efendimiz'in bir sıfatı beşîr veya mübeşşir, müjdeleyici. Bir sıfatı nezîr veya münzir, inzar edici, ihtar edici, ikaz edici. İkisi de olacak a benim şaşkın kardeşim. O bakımdan bunları düşünecek, nefsine diyecek ki;

“Bak cehenneme düşersen, Allah saklasın, Allah etmesin, olmaya ki cehenneme düşersen ne olur? Ağlarsın, feryat edersin, çok pişman

olursun ama fayda etmez. Onun için bu dünyadayken cehenneme düşmemenin tedbirini al. Günahlardan vazgeç. Allah'ın yoluna gel.”

Yanlış mı bu nasihat? Böyle yap işte!

“Cenneti kazanmaya çalış. Cennetten mahrum duruma düşmemeye gayret et. Allah'ın rızasını kazanmaya gayret et. Sonra hayat büyük bir sermayedir. Çok büyük bir fırsattır. Bu elden geçerse bir anını bile geri getirmek mümkün değildir. Hayatının kıymetini bil de Allah'ın sevgili kulu olup huzuruna vardığın zaman cennetiyle cemâliyle müşerref olmaya mükâfatına ermeye çalış.” diye nefesine nasihat edecek. Derviş zikre oturduğu zaman bütün bunları düşünüp bu noktada kendi kendisinin nefisini uyaracak. Bu hadîs-i şerîftendir. Peygamber Efendimiz;

«أَكْثَرُوا ذِكْرَ هَادِمِ اللَّذَاتِ، يَعْنِي الْمَوْتَ»

Eksirû zikra hâdimi'l-lezzeti ya'nî el-mevte.

Eksiru zikre'l-mevti. “Ölümü çok düşünün!” buyuruyor. Ölümü düşünmek tatsızdır, soğuktur. Kahkahalarla geçen bir meclisi tatsızlaştırır tuzsuzlaştırır. Duş tesiri yapar ama işte

böyle. Zikre oturduğun zaman ölümü düşüneceksin. İster gül gül gül, sonunda gafletle başına gelene razı ol. İstersen ağla ağla ağla, tedbirini alıp sonunda mükâfata er. İki tercih var ortada. Ölümü düşünecek. Nefsini ikaz edecek. Nefsin ıslahına vesiledir. Hadîs-i şerîfte emredildiği için Efendimiz'in emrini tutmak olduğundan sevaptır. Tedbir alacağı için kendisine faydalıdır. Kalbin nurlanacağı için, kalbinin pası gideceği için mânevî hayatın esrarını öğrenmesi, tecellileri müşahade etmesi de mümkün olacak demektir.

O bakımdan da zikre oturduğu zaman râbıta-i mevt yapmayı, yani ölümü düşünmeyi bir vazife olarak büyüklerimiz o sıraya o yere koymuşlar. Siz de zikre oturunca râbıta-i mevt yapın.

Râbıta sözü sizi yanıltmasın. Tefekkür-i mevt de diyebilirsiniz tezekkür-i mevt de diyebilirsiniz. Bunu düşünün. Bu dünyanın boşluğunu anlayın!

Hayatından ümidini kesmiş bir insanın önünde kimse duramaz! Hayatı öleceğini bilen ve ona hazırlanmış bir insanın bileğini kimse büke-

mez! Asıl kuvvet oradan doğuyor. Atom bombası o zaman patlıyor. O zaman işte Amerika da pes ediyor kompüter de pes ediyor. Her şey duruyor böyle bir insanın karşısında. Onun çaresini bulamıyor Batılılar. Çünkü onlar ölümden korkarlar. Hayatı severler. Dünyayı severler. Bizim işimiz de Allah'ın rızasını düşünmek. Âhireti sevmektir.

Râbıta-i mürşit yapacaksınız. Zikre oturunca gözünüz kapalı. İnsanın, dervişin hocasını düşünmesi lazım. Bizi büyüklerimizle evliyâullah pirlerimizle karşınızda düşünün. Bir nurlu mübarek yerde oturmuşuz. Siz de karşımızdasınız diye göz önüne getirin. Gönlünüzü gönlümüze bağlayın. Gelecek olan feyz-i ilâhîye muntazır olun.

İnsan gözünü kapattığı zaman o gönül âleminde düşündüğü insanla bir irtibat hâsıl olur. O irtibata gönül irtibatı derler. O zaman insana çok feyizler gelir. Bu taraftan o tarafa, içi dışı nurlanır. Hatta ürperir. Hatta silkinir. Yaptığı ibadetin tadını duyar. Faydasını da görür. Bu mânevî irtibat kurmayı öğrenene öğrenene de liyâkat kesp ettiği takdirde daha yüksek makamlara da çıkabilir tarikatta fena fiş-şeyh

makamından sonraki daha makam yüksek makamlara da erişebilir. Onun için râbıta-i mürşidi de güzelce yapın.

Burada da bir sürü itiraz; “Hocasına rabıta yapmak şirk...”

Yahu demek ben gözümü kapatıp annemi düşünemeyeceğim, babamı düşünemeyeceğim, evladımı düşünemeyeceğim, kardeşimi düşünemeyeceğim!.. Yasak mı? Göze kapak varsa yasak da mı var? Düşünmek yasak mı? Hayal etmek yasak mı? Simasını gözünün önüne getirmek yasak mı?

Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz’in Resûlullah’ın meclisinden çıktıktan sonra Resûlullah’ın hayali gözünden gitmezmiş. Demek ki o kadar fena fir-resûl hâli sağlam bir şekilde tecelli etmiş ki Resûlullah’ın hayali karşısında! Kendisi yok ama hayali karşısında. Oturamazmış kalkamazmış. Resûlullah’ın hayali karşısında diye utanırmış, ayağını uzatamazmış. Bu başka bir şeydir.

Bizim Lütfullah Efendi vardı, kardeşimiz, o anlatıyor:

“Odada yemek yedik. Elimi yıkamak için kapıyı açtım.” diyor [Mehmed Zahid Kotku] Hocamız

da sağ idi o da sağ idi. Bana anlatıyor. “Kapıyı açtım. Yemek yediğimiz oda aydınlık. Dışarısı karanlık. Hocam karşımda.” diyor. Evet, hocasını seviyor insan ama kapıyı açar açmaz hocası karşısından görünürse... Şöyle diyor: “Sırtımdan aşağı bir soğuk ter boşandı. Şöyle bir kaldım. Ben ona baktım, o bana baktı, ben ona baktım, o bana baktı... Yavaş yavaş açılan kapıda karanlıkta kayboldu.” diyor.

Eski kitaplarda yazar, Şemseddîn-i Sivâsî’nin hayatını okurken gelmişti. Bir müridiyle çıkarırken bir duvara tutunmuş yaslanmış.

“Hocam, hayrola? Rahatsız mısınız, ne oldu?” demiş.

“Evladım, buna insilah hâli derler. Ruhun salh olup vücuttan ayrılıp başka bir yere gitmesi. Öyle bir hal oldu da ondan biraz tutundum kaldım!” demiş.

Mâlum Seyyid Ahmed-i Rıfâî hazretleri Peygamber Efendimiz’in türbe-i saadetini ziyaret ettiği zaman bir şiir okuyor. Diyor ki;

“Uzaktayken yâ Resûlallah, ruhumu sana gönderiyordum.”

Demek ki ruhu göndermek diye bir olaydan bahsediyor.

“Senin şu türbenin mübarek toprağını öpsün. Benim vekilim ya, o vekâleti hasebiyle o toprağı öpsün diye uzaklardayken yâ Resûlallah ruhumu sana gönderiyordum.”

“şimdi vücudun saadetine sıra geldi. O zaman ruhum saadetleniyordu senin toprağını öpmekten şeref kazanıyordu. şimdi sıra vücudumun bu saadete erme zamanı.”

“Uzat şu mübarek elini de şu dudaklarım senin elini öpmekle şeref lensin.” diye bir şiir okumuş. *Sefîne-i Evliyâ* sahibi sayfalarca delillerini, kimlerin gördüğünü, hangi rivayetlerle geldiğini [açıklıyor]. “Tevatür derecesindedir. İnkârı mümkün olmayacak kadar rivâyetleri kuvvetlidir.” diyor.

“Kabir-i şerîften bir el uzandı Seyyid Ahmed-i Rıfâî hazretleri ve öptü.” diyor. Allak bullak olmuş. Mescidin içinde ahlâr vahlar feryatlar... Ondan sonrada Bâbu’s-selâm’a yatmış. Herkes beni çiğnesin geçsin, demiş Seyyid Ahmed-i Rıfâî. “Kibir olmasın, Resûlullah bana elini uzattı, öptüm, gibi böyle bir şey olmasın.” diye!

Muhterem kardeşlerim!

Şu hayatın birçok esrarı olduğunu ilim adamları bile fizikten kimyadan bahsederek bir şeyler söylüyorlar. Bir şey biliyorsanız biliyordur. Güzel ama bilmiyorlarsa bazı kimse-ler, bilmedikleri konularda hiç olmazsa konuş-masınlar. Bildiği konuda konuşsun da bilmediği konuda niye konuşuyor? Elektrikten anlamaz, elini ne sokar, burnunu ne sokar? Kimyadan anlamaz, laboratuvarda o şişeyi bu şişeyi ne karıştırır? Onu bunu yalamaya ne kalkar, ecza-dan anlamaz. Şiddetli zehir olabilir. Şunu olur bunu olur. Bilmediği konuya niye böyle şey ya-pıyorlar bilmem.

Neden anlattık bunları?

Evliyâullahın tasarrufâtı vardır. Ruhânî kuv-vetleri vardır. Mücerreddir. Bilen bilir diye on-dan anlattık. Râbıta-i mürşidden bahsettik. Şimdi kalbe geldi. Zikre oturan derviş ölümü düşünecek, mürşidini düşünecek. Bir de kalbi düşünecek.

e. Kalp Nedir?

Kalp nedir?

Kelimelerin aynılığından bilgiler de hafızaya yanlış yerleşiyor.

Kalp nedir?

Kalp şu y¼rek dediğimiz et parçası demek değildir. Geçenlerde *Panzehir* dergisinde İnsan kan pıhtısından yaratılmamıştır.” diye yazdım. Hayret ettim. Muhterem Ömer Nasuhi Bilmen Hocaefendi bile mealde öyle yazmış.

﴿خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ﴾

*Halaka’l-insâne min alakin ikra’ ve rabbüke’l-ekramü.*⁴

“Kan pıhtısından!”

Kan pıhtısından değil ki insan! Alâk, “kan pıhtısı” demek değil ki!

Kalp de y¼rek demek değil ki! Y¼rek bir et parçası. Kalp, “gön¼l” demek. Râbıta-i kalp, üç¼nc¼ râbıta. Râbıta-i mürşidden sonra râbıta-i kalp.

Râbıta-i kalp ne demek?

Gönl¼nden râbıta yapmak demek. Başını kalbinin olduğu tarafa eğecek. Çünkü y¼rekle gön¼l arasında bir irtibat vardır. Hem Arapça’da hem Farsça’da hem Türkçe de bu böyledir. Bir irtibat vardır ama akıl baştadır demek gibi bir şey bu.

⁴ 96/Alak, 2-3

Akıl dediğimiz bir şey var.

Neresi?

Omuz değil baştadır, filan diyorlar. Diz değil, ayak değil, mide değil, karaciğer değil; baştadır, diyorlar.

Gönlün yeri de yüreğin olduğu yer ama yürek demek değil. Yürek ölüde de var. Hayvanda da var. Kâfirde de var. Gönül. Başını kalbine doğru eğecek, gönül âlemini, iç âlemini düşünecek.

Kalbini, iç âleminin kapısı penceresi gibi düşünsün. O âleme geçtiğini düşünsün. O âlemde zaman yoktur, mekân yoktur, cihet yoktur. Orada Rabbü'l-âleminin huzurunda olduğunu düşünsün ki Kur'ân-ı Kerîm'de Allahu Teâlâ hazretleri buyuruyor:

“Biz kulumuza şah damarından daha yakınız.”

﴿وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ﴾

*Ve nahnü akrabu ileyhi min habli'l-verîdi.*⁵

⁵ 50/Kaf, 16

﴿وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ﴾

*V'alemû ennallâhe yehûlu beyne'l-mer'i ve kalbihi.*⁶

Ve hüve meaküm eyne mâ küntüm.

Bunlar âyet-i kerîmedir.

Âyet-i kerîmedir. Başını kalbine eğip gönül âleminde Allahu Teâlâ hazretlerinin huzurunda olduğunu mülâhaza edecek, boyun bükcek. Diyecek ki;

“Yâ Rabbi! Sen bana benden yakınsın, şah damarımdan yakınsın. Her yerde hazır ve nazırsın. Ben senin kulunum. Sen benim Yaratanımsın Rabbimsin. Çok temenni ederdim ki sana hiç âsi olmayaydım. Sevgili bir kulun olaydım. Mutî bir kulun olaydım ama çok kusurum var. Çok hatam var. Utanıyorum. Pişmanım. Perişanım. Yâ Rabbi! Affeyle, mağfiret eyle! Tevfikini refik eyle! Lutfeyle, yardım eyle! Ben sevdiğin kullardan olayım. Beni de seni zikreden, sana şükreden kullarından eyle yâ Rabbi!” diye dua edin

⁶ 8/Enfâl, 24

Allah *celle celâluh* dua etmeyi sever. Bilin ki Allah dua etmeyi sever. Dua edene kızmaz. İsteyene dünya zenginleri kızarlar. Allah kızmaz. Allah istemeyene kızıyor.

“Kim Allah’a dua etmezse Allah ona gazap eder.”

“Seni edepsiz seni! Sen dua etmiyorsun ha!” diye dua etmeyene gazap eder. Dua edeni sever.

﴿وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ﴾

*Ve kâle rabbüküm üd’ûnî estecib leküm.*⁷

“Dua edin, duanızı karşılarım, icabet ederim, isticabe ederim.” buyurmuş. Böyle dua edersiniz.

Bilirsiniz ki Allah sizi görüyor, siz onu görmezseniz de!

﴿وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ﴾

*Ve hüve meaküm eyne mâ küntüm.*⁸

O yakınlığın idraki ve duanın icabetinin ümit ve sevinci ile zikre başlarsınız:

⁷ 40/Mü’min, 60

⁸ 57/Hadid, 4

Evvela 100 defa *Estağfirullah, estağfirullah, estağfirullah* çekin! Hadîs-i şerîferde tavsiye edilmiş bir zikirdir. 100 *Estağfirullah!*

100 *Lâ ilâhe illâllah, lâ ilâhe illâllah, lâ ilâhe illâllah* çekin! Hadîs-i şerîflerde vardır.

1000 defa *Allah Allah Allah...* diye Lâfza-i Celâl'i çekin! Her 100 defasında *Îlâhî ente maksûdî ve rıdâke matlûbî* demek vazifesiyle beraber. Bu söz çok önemli: *Îlâhî ente maksûdî ve rıdâke matlûbî*, bizim hayatımızın temel prensibidir. “Yâ Rabbi! Muradım, maksûdum sensin! Ben senin rızanı kazanmayı istiyorum; arzum, isteğim budur.” demek oluyor.

100 Salâvat-ı Şerîfe getirirsiniz. O da âyet-i kerîmeyle sabittir.

100 defa da *Kul hüvallâhu ehad*'ı okursunuz. O da çok sevaplı bir sûredir. Bir *Kul hüvallâhu ehad*, sülûs-i Kur'ân-ı Kerîm kadar ecirlidir. O bakımdan 100 defa onu da okumak tavsiye edilmiş. Zaten hadîs-i şerîflerde tavsiye var.

Bu beş zikri günlük olarak yapın! Ayrıca zikr-i kalbî ile çok meşgul olun! Şimdi ben size onu telkin edeyim Peygamber Efendimiz'in saha-besine telkin ettiği gibi. Beni dinleyin:

Lâ ilâhe illâllah, lâ ilâhe illâllah, lâ ilâhe illâllah...

Buyrun siz de yüksek sesle söyleyin, Rabbimiz şahit olsun: *L Lâ ilâhe illâllah, lâ ilâhe illâllah, lâ ilâhe illâllah... Allah Allah Allah...* Şimdi susun, ağzınızı kapayın, gözünüzü kapayın; içinizden *Allah* demeyi sessiz olarak devam ettirin!

f. Kalp Zikri

Allah mübarek etsin. İşte insanın içinden, sessiz olarak *Allah* demesi, buna kalp zikri diyorlar, gönül zikri demek. Gönlünüzden *Allah Allah* demeye zikr-i kalbî derler. Bu zikre kendinizi alıştırın. Çünkü bu zikir gizlidir. Kimse bilmez, kimse duymaz. Gösteriş olmaz, riya olmaz. Süm'a olmaz. Şöhret olmaz. Bunların hepsi âfettir. Onun için içinizden Allah'ı zikr-i kalbî ile zikretmeye kalbiniz alışsın. Her ânınız ibadet olsun. Her ânınız sevap dolsun. Bunu da günün her zamanında her yerde yaparsınız.

﴿رِجَالٌ لَا تُلْهِيمُ تِجَارَةً وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ﴾

Ricâlün lâ tülhîhim ticâratün ve lâ bey'un an zikrillâhi⁹

Sırrı zâhir olmuş olur. Zikr-i müdâm hâli böyle hâsıl olur, buna dikkat edin! Zikirle ilgili tavsiyeyi biraz uzunca anlatmış oldum.

Dervişlik sadece zikirden ibaret değildir. Çünkü o çocuğun dediği gibi dervişlik Müslümanlığın özü demektir. Müslümanlığın bütün vazifelerini güzel yapmaya çalışacaksınız. Tam yapmaya, hakikaten yapmaya gayret edeceksiniz.

Namazları evvel vaktinde cemaatle kılın. Sabah ve yatsı namazlarında mutlaka cemaati kaçırmamaya gayret edin.

Sabah namazından sonra birkaç gündür numune olarak yapılmasını gördüğünüz gibi güneşin doğup birazcık yükseldiği zamana kadar, işrak vaktine kadar zikirle, ibadetle, Kur'ân-ı Kerîmle meşgul olarak vaktinizi geçirin. Sonra kalkıp iki rekât işrak namazı kılın. Bir hac ve umre kazanırsınız o gün o sevaba erersiniz.

⁹ 24/Nûr, 37

Rızkınız bol olur. İşiniz rast gider. Ölürseniz imanla göçmeye sebep olur.

Sabahla öğlenin arasında dört rekât duhâ namazı kılın. Onda, on buçukta, on birde, dokuz buçukta; güneş iyice etrafı ısıttığı zaman ama öğlenin kerahet vakti girmeden önce. Bu da çok sevaptır. Hadîs-i şerîfte vardır.

Akşam namazının sünnetinin arkasından hiç olmazsa iki rekât evvabîn namazı kılın. İki, dört, altı, on iki kadar kılınabilen bir namazdır. Bu da insanın günahları denizlerin köpüğü kadar çok olsa bile affolmasına sebep olur, diye hadîs-i şerîfte Peygamber Efendimiz'in tavsiye ettiği bir namaz olduğundan bunu da kaçırmayın.

Gece yatarken yatma, uyuma namazı olarak yeniden abdest alın, dört rekât namaz kılın. Dualarla öyle yatın uyuyun. Gece abdest alıp abdestli uyuyan kimsenin bütün uykusu, gecesi ibadete yazılır, diye hadîs-i şerîfte müjde olduğundan; melekler; “Yâ Rabbi! Bu kulun temiz yattı, buna mağfiret eyle!” diye dua ettiğinden; hûri kızları ve melekler gökyüzünden

gelip etrafında toplandıkları hadîs-i şerîfte bildirildiğinden gece yatarken böyle abdestli olmak bir vazifedir. Bunu da güzelce yapın.

Geceleyin bir ara uykunuzu bölüp kalkın, abdest alın, teheccüd namazı kılın. Bu da çok sevaplı bir namazdır. Hem o vakitte yapılan dualar süratle icabet görür. Dualar kabul olduğu zamandır. O bakımdan imsak kesilmezden önceki bir zamanda uykunuzu bölüp kalkıp teheccüd namazı da kılın. Bunlar hadîs-i şerîflerde tavsiye edilmiş sevaplı namazlardandır. Bunları terk etmeyin. Kaza namazı ödeyeceğim diye bunları bırakırsanız bunların faziletlerinden mahrum kalırsınız. Onun için bunları kılarak kaza namazlarınızı ayrıca kılmaya çalışın.

g. Çeşitli Oruçlar

Seferî değilseniz hasta değilseniz mâzeretiniz yoksa pazartesi, perşembe oruçlarını tutun. Eyyâm-ı bâîz oruçlarını tutun. Arabî ayların 13-14-15'idir. Efendimiz Recep'te, Şaban'da oruç ibadetini arttıırırdı. Şevval'in 6 günü orucu vardır. Zilhicce'nin 10 gün orucu vardır. Muharrem'in orucu vardır. Arabî ayların başında, ortasında, sonunda oruç tutmak tavsiyesi vardır.

Bu oruçlar ne oluyor?

Bu oruçlar mide boşaldığı için kalbin nurlanmasına sebep olur. Sabır yollu bir ibadet olduğundan, sabır muhtevalı bir ibadet olduğundan, Allah sabredenleri sevdiğinden; *Innallâhe mea's-sâbirîn*, “Allah sabredenlerle beraberdir.” denildiğinden, çok şerefli bir ibadet olduğundan bu oruçları da tutun.

İlim öğrenin ve öğretin!

Emr-i ma'ruf nehy-i münker ve cihad vazifelerini güzel yapın. Nefsinizle cihad edeceksiniz. Malınızla cihad edeceksiniz. Her çeşit cihadı ihmal etmeyin. Ümmet-i Muhammed'e faydalı işler yapmaya çalışın. Hayrât u hasenât, sadaka-i câriyeler yapın, sevapları arttırın.

Dervişin akli fikri Allah'ın rızasını kazanmak için sevaplı işleri arayıp bulup yapmaktır. Bir de dervişin korkusu vardır. “Ödö patlar. Acaba bir günah işlerim, bir hata işlerim de Rabbimin hışmına mı uğrarım, sevmediği bir duruma mı düşerim...” diye korkarlar. Bu çeşit korkmaya takvâ denir. “Aman bir olmadık iş yapıp da fena bir duruma düşmeyeyim. Aman Allah'ın bana lütfu, ihsanı, ikramı çokken ben ona öyle

ters bir kulluğa yakışmayan bir iş yapıp da nan-körlük etmeyeyim...” gibi bir düşünceyle titiz müslüman olmak, takvâ ehli müslüman olmak, günahlardan, haramlardan sakınmak da dervişin ana duygusudur.

Derviş bir bakıma çok korkak insandır.

Nerden korkuyor?

Günahlara bulaşmaktan tir tir titriyor. Allah’ın iltifatından mahrum kalmaktan, müşahededen düşmekten ödü patlıyor. Günahlara düşmemeye dikkat ediyor. Adaba riayet etmeye çalışıyor. Haramlardan, günahlardan uzak duruyor. Siz de bu duygu içinde olun. Çünkü Allah takvâ ehli kulları sever, takvâ ehli kullarına yardım eder, takvâ ehli kullarına kerâmet verir, takvâ ehli kullarına hüsn-i hâtime nasip eder, takvâ ehli kullarını cennetine sokar, cemâline erdirir.

Bütün mükâfatlarda hatta dünyadaki muzaffariyet ve galebe ve başarıda takvânın büyük faydası vardır. Takvânın ve sabrın çok faydası vardır. Onun için takvâ ehli olun.

Bir de Şimdi kardeŐlerime burada konuŐmalarına, işte mikrofondaki konuŐmalarına, birbirlerine davranıŐlarına bakıyorum; dervif mektebi edepte okuyan mueddep bir insan demektir. *et-Turuku kulluhâ adâbün*. “Tarikatlar edep mektepleri demektir.”

Tepeden tırnağa tarikatlar edep koleksiyonudur, mecmuasıdır. Mecmua, koleksiyon; tarikat edeplerden meydana gelmiŐtir. Oturmanın, konuŐmanın, hitabın, yemenin içmenin, evliliğin, evlatlığın, hocalığın, talebeliğin, kazancın, kesbin, ticaretin, her Őeyin edebi vardır. O edebe riayet etmek lazım.

Mesela iki kimse konuşuyor. Birisi diyor ki; “Benim Şimdi gitmem lazım, müsaadenle, hadi Allah’a ısmarladık.” Gidiyor. Bu medeniyettir. Müsaade istiyor, gidiyor. Ama ilk ayrılanın ötekisini istemek, o daha olgunluktur. “Benim Şimdi gitmem lazım, hadi Allah’aısmarladık.” demek bir Şey; durup da öteki “Ben ondan ayrılıyormuŐum gibi bir durum olmasın.” diye beklemek daha büyük bir kemeldir, olgunluktur. Bir nezaket vardır bir de kemal vardır, daha üstünlüğü vardır. Dervif her Őeyin kemaleline gayret etmeli.

Güzel huylu, güzel sözlü olmalı. Sözün içinde seçeceği kelimelere dahi dikkat etmeli. Hitabındaki cümlelere, kullandığı kelimelere dahi dikkat etmeli. Bunu kendimize alışkanlık hâline getirmeliyiz. Hitaplarımızda, söyleyiş tarzımızda, hareketlerimizde, davranışlarımızda tasavvufî ahlâk tezahür etmeli. Bizim derviş olduğumuz, bir tekke terbiyesi gördüğümüz belli olmalı. Öyle olmuyorsa demek ki sınıfta kalıyor. Sınıfta kalıyor. Haylaz talebe sınıfta kalıyor, bir türlü geçemiyor. Aşamıyor o merhaleleri. tasavvuftaki merhalelerin aşılması ahlâkî başarılarıdır. Ahlâkî başarıyı sağlamadığı zaman öteki makama geçemez. Daha ileriye gidemez. Bunların hepsine dikkat etmesi lazım.

Sabrı öğrenmesi lazım, şükrü öğrenmesi, merhameti öğrenmesi, îsârı öğrenmesi, teslimiyeti, rızayı, sevmeyi öğrenmesi lazım. Birçok şeyi öğrenmesi lazım. Bu öğrendiği şeyler ahlâk, deruni birtakım vasıflardır. Bunlara da dikkat edin ki iyi derviş olasınız. Allah'ın sevgili kulu olasınız.

İnsanların cennete girmesinin sebebi sanıldığı gibi çok namaz kılmak filan değildir. 40 defa

hacca gider. 50 defa hacca gider, 40 yıl ibadet eder, bilmem kaç defa itikâfa girmiş halvetten çıkmış olur ama adam olmamış olabilir. Gerçekten olabilir.

Çünkü ben [Mehmed Zahid Kotku] Hocamız'ın yetiştirdiği bazı talebelerini biliyorum. Yaşlı aksakallı. “Hocamız iyidir hoştur ama siyasetten anlamaz.” diyorlardı. “Evliyâdır. Tamam, evliyâdır, iyidir, hoştur. Kerametleri zâhirdir...” O hususta samimi; sorsan 40 tane 50 tane kerametini sana anlatır. “Siyasetten anlamaz.”

O anlamaz da sen mi anlarsın? Sen nereden öğrendin siyaseti?

Kul öğretmesiyle Allah'ın öğretmesi bir olur mu? Kul, kul gözüyle bakar. Yamuk görür. Güneş mi daha büyük ay mı daha büyük? Ay mı daha büyük yıldız mı daha büyük? Gözle bakarsan yıldız küçüktür, ay büyüktür. Ama ilim diyor ki; “Ay dünyanın küçük bir uydusudur. Arkasındaki yıldızlar belki bizim güneşten de daha büyüktür.” Görüntü öyle ama her şeyi bilen allâmu'l-guyûb olan Allahu Teâlâ hazretleri öğretirse insan,

Emseytü kürdiyyen ve asbahtü arabıyyen

dediği gibi bir evliyânın, “Akşam Kürt gibi, Kürt olarak yattım; sabahleyin sanki Arap’mışım gibi bütün ulûm-ı dîniyye ve ledünniye gönlüme yerleştirilmiş olarak kalktım.” diyor. Bir günde bir gecede bütün ulûmun insanın zihnine nakşı mümkün müdür değil midir?

Eskiler tarikat edebinden “mümkündür” derler. Yeniler kompüter bilgisinden “mümkündür” derler. Mümkündür. Bugün kompüter bilgisini az çok bilen bir insana söylesen “Tamam, bir insanın bir ömürlük bilgisini onun zihnine işlemek mümkündür.” derler.

Bu dervişin kusuru ne?

Bu çok büyük kusuru var. Daha şeyhini anlayamamış. Şeyhliği, müridliği anlayamamış. Hem “Kerameti var.” diyor hem de “Politikadan anlamaz.” diyor. Hem de kendisinin tuttuğu parti yamuk bir parti! Başkaları da baktığı zaman işin yamukluğunu dışarıdan anlıyorlar. Yamuk olduğu belli oluyor. O bakımdan bazı kimselere nasip olmuyor. Kırk yıl tekkede kalıyor, elli yıl kalıyor da nasip olmuyor. Bazısı nasipsiz göçüyor. Gönül gözü açılmadan bazısı nasipsiz göçüyor. Çünkü Allah bu mükâfatını nâehile vermez. Sevdiği kula verir. Sevmediği

kul olup da o mükâfata ermeyi ummak hayal-
dir. Ancak severse verir. Sevdiğine verir. O da
imtihanlarla olur, imtihansız olmaz. İmtihan-
larda sapır sapır dökülen kalır. Dökülen kalır.
Dökülen kalır. Ne yapalım. O da bir edepsizli-
ğinin filan sonucudur. Ya bir haram lokma ye-
miştir ya bir edepsizliği vardır, onu törpüleye-
memiştir, kurtaramamıştır; ondandır. Onun
için ahlâkınızı güzelleştirmeye dikkat edin.
Her biriniz bir Fâtiha üç *Kul hüvallah* okuyun,
duanızı yapayım. Sözü çok uzattım biliyorum,
beni affedin.

*Bismillâhirrahmânirrahîm.*¹⁰

*Innellezîne yübeyi'ûneke innemâ
yubâyi'ûnallâh yedullâhi fevka eydîhim fe-
men nekese fe innemâ yenküsü alâ nefsihî ve
men evfâ bimâ âhede aleyhullâhe feseyü'tîhi
ecran azîme.*

Sadakallâhu'l-azîm.

Dervişin tarikate girmesi merasiminin sonunda
bu âyet-i kerîme okunur.

Bu âyet-i kerîme neyi anlatıyor?

h. Peygamberimize Bey'at

Peygamber Efendimiz'e Hudeybiye sulhunun olduğu seferde ashâb-ı kirâmın bey'at etmesini, söz vermesini anlatıyor.

“Sana bey'at edenler ey benim Resûlüm, Allah'a bey'at etmişler demektir. Çünkü senin elini tutup da ‘Tâbiyiz sana yâ Resûlallah, emrini tutacağız, öl dediğin yerde öleceğiz, savaş dersen savaşacağız, seni koruyacağız, kollayacağız, buyruğunda olacağız.’ dedikleri zaman Allah'ın eli sizin o uzattığınız ellerinizin üzerindeydi. Kim bu ahdine nankörlük ederse, ah-dinden önerse kendi aleyhine olur. Dünyası âhireti mahvolur, Resûlullah'a söz verip de dö-nenin, dünyası âhireti mahvolur. Kim vefa gösterirse büyük sevaplara nâil olacaktır.” diye bu âyet-i kerîme Resûlullah'a bağlanmanın ve bağlılıkta vefalı olmanın, daimi olmanın âyet-i kerîmesidir.

Peygamber Efendimiz'in zamanında kadınlar ve erkekler hepsi Peygamber Efendimiz'e bey'at etmişlerdir. Erkekler el tutarlardı. Pey-gamber Efendimiz kadınlarla el tutarak bey'at etmemiştir. Peygamber Efendimiz'den sonra Hulefâ-i Râşidîn'e, Hulefâ-i Râşidîn'den sonra

mürşidîn-i kâmilîne bey'at edilegelmiştir. Alimler, peygamberlerin varisleri demek, mürşid-i kâmiller peygamberlerin varisleri demektir. Onlara bey'at da Allah'a bey'at mânasına gelir. Buna vefa gösteren ecr-i azîme nâil olur. Allah'ın rızasına kavuşur, demektir. Bundan dönenler de kendi aleyhine olur. Kendisi bilir. Allah ıslah etsin, demek lazım.

Bu âyet-i kerîme, bu yaptığımız işin, sizin bağlanmanızın, bizim bey'at işlemini böyle kabul etmemizin ne kadar ciddi bir iş olduğunu gösteriyor. Allah bu ciddiyeti zihninizde saklı tutsun. Yolundan ayırmasın. Günaha harama düşürmesin. Nefse şeytana uydurmasın. Şeriatin ahkâmını öğrenip Allah'ın rızası yolunda yaşamınızı, her işinizi şeriatin ahkâmına uygun yapmanızı nasip eylesin. Sırât-ı müstakîmden, istikametten ayırmasın. Gönlünüzü nurlandır-sın. Mârifetullahı erdirdi. Allah sevgisini, aşkullahı, muhabbetullahı tattırsın. Öyle yaşamayı, âşık-ı sâdık olarak yaşamayı nasip eylesin. Rabbimizin huzuruna sevdiği bir kul olarak varmayı, cennetiyle, cemâliyle müşerref olmayı nasip eylesin.

Bi-hürmeti esrâr-ı sûreti'l-Fâtiha!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

[Bütün DİĞER ÇEŞİTLİ KONUŞMALAR'a PDF
olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

